

погребатъ хаирсѣзитѣ, убити на Бузлуджа. Но кой да отиде? Всѣки мислѣше, че това е капанъ за нови човѣшки жертви. На всички бѣха мили и близки до сърдцето убититѣ, но никой не отиваше. Хсрата се страхуаха. Милъ имъ бѣ животътъ.

Научава това свещеникъ Иванъ попъ Стояновъ и, безъ да му мисли много и да разсждава, съгласява се да иде. Съ него тръгватъ Славъ Гърдевъ и Славъ Филиповъ. Отиватъ въ село Енина, отъ тамъ идватъ свещеникъ Стефанъ Петковъ, Никола Б. Пюскюлиевъ, Таню Д. Дундовъ и др. Отиватъ на лобното мѣсто, изкопаватъ 4—5 гроба и заравятъ обезглавенитѣ трупове. На всѣки гробъ турятъ по единъ дървенъ кръстъ. Следъ това двамата свещеници извършватъ надъ гробоветѣ подобающа служба и се връщатъ.

При погребването на труповетѣ, въ единъ трънъ намѣренъ билъ списъкъ на четницитѣ. Списъкътъ билъ надупченъ отъ куршумитѣ и окървавенъ, но при все това е послужилъ на свещеницитѣ при четене упокоителнитѣ молитви.

На Бузлуджа бѣ петата и последна битка на Хаджи Димитровата чета. Съ изключение на двама-трима, които се промъкнали като стрели между турскитѣ пълчища, незакачени отъ тѣхнитѣ куршуми и ножове, останалитѣ всички до единъ паднали пронизани отъ вражеския куршумъ.

Следъ погребението на труповетѣ свещеникъ Ив. п. Стояновъ, като истински пастиръ народенъ, не забрави ония, що лежахъ на Бузлуджа. Тайно отъ турска властъ и чорбаджийско ухо, той самъ или съ вѣрни другари ежегодно отиваше по нѣколко пѣти тамъ и извършваше подобающа служба, придружавана отъ дивия ревъ на звѣроветѣ и сладкопойния гласъ на славея. Тамъ, изправенъ саминъ, той смирено се молѣше за упокоение на душитѣ на героитѣ. Заклащаха се вѣковни буки и отнасяха далеко, далеко неговата молитва.

Това той правѣше всѣка година до освобождението ни. Следъ освобождението въ него се зароди друга мисль, друго желание: — „Бузлуджа, неизвестната до тогава Бузлуджа, тамъ дето падна Хаджи Димитъръ съ своитѣ храбри другари, да стане светиня и на годишнината отъ смъртѣта имъ да идва признателниятъ български народъ и да отдава заслужена почитъ, да се поклони предъ праха на ония, по чиито кости и кръвъ дойде нашата свобода“. Тежка задача. Но съ трудъ и постоянство всичко се постига. Въ първитѣ години идватъ околнитѣ села. Тамъ е и свещеникъ Иванъ п. Стояновъ. Той държи речъ на присѣтствующитѣ — описва съ голѣми подробности и историческа